

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Журнал заснований у 1918 році

**ВЧЕНІ ЗАПИСКИ
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Серія: Публічне управління та адміністрування

Том 34 (73) № 6 2023

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

Головний редактор:

Горник Володимир Гнатович – доктор наук з державного управління, професор, директор Навчально-наукового інституту управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського.

Члени редакційної колегії:

Белякова О.В. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри «Менеджмент та підприємництво на морському транспорті» Азовського морського інституту Національного університету «Одеська морська академія»;

Дегтяр О.А. – доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри управління та бізнес-адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Марова С.Ф. – доктор наук з державного управління, професор, провідний науковий співробітник Науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад Донецького державного університету внутрішніх справ;

Музика Ю.Д. – кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

Корнєєв В.В. – доктор економічних наук, професор, декан факультету фінансів та цифрових технологій, Державний податковий університет;

Кравченко С.О. – доктор наук з державного управління, професор, головний консультант відділу правової та антикорупційної політики Національного інституту стратегічних досліджень;

Кучабський О.Г. – доктор наук габілітований, професор кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (м. Гданськ, Республіка Польща);

Міхальські Томаш – доктор наук габілітований, професор кафедри океанографії Гданського університету (м. Гданськ, Республіка Польща);

Шведун В.О. – доктор наук з державного управління, професор, Начальник наукового відділу з проблем управління у сфері цивільного захисту навчально-науково-виробничого центру, Національний університет цивільного захисту України.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

**Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського
(протокол № 6 від 27 грудня 2023 року).**

Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського.

Серія: Публічне управління та адміністрування» зареєстрований Міністерством юстиції України (свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ серія КВ № 24804-14744ПР від 08.04.2021 року).

Журнал включений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» відповідно до Наказу МОН України від 17.03.2020 № 409 (додаток 1)

До 8 квітня 2021 р. журнал виходив під назвою «Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління».

У зв'язку зі зміною назви журналу було внесено відповідні зміни до Переліку наукових фахових видань України на підставі Наказу МОН України від 29.06.2021 № 735 (додаток 3).

Журнал включений до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща).

Сторінка журналу: www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua

ISSN 2663-6468 (print)

ISSN 2663-6476 (online)

© Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського, 2023

ЗМІСТ

МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Будзин В.Р., Бобак А.І. РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ.....	1
Ганущин С.Н. ПЕРСПЕКТИВА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЩОДО ЗАХИСТУ СУСПІЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ У МЕЖАХ СТРАТЕГІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	7
Горник В.Г., Євмешкіна О.Л., Сімак С.В. ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	13
Дзвінчук Д.І., Лопушинський І.П., Орлів М.С., Петренко В.П. ЛАБОРАТОРІЯ “LIDER”: СИНТЕЗ НАУКИ, ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ ТА ІННОВАЦІЙ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ.....	19
Марусенко А.В. ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ СУСПІЛЬНО-ВЛАДНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ УРБАНІЗАЦІЇ.....	26
Орел Ю.Л., Кулініч О.В. ВПЛИВ ДЕРЕГУЛЯЦІЇ БІЗНЕСУ НА ПОВОСІННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ.....	32
Петрик О.Л. КОМПОНЕНТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У ВЗАЄМОДІЇ КЛЮЧОВИХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ДЕТЕРМІНАНТИ РЕІНТЕГРАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ВЕТЕРАНІВ АТО/ООС ТА ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ.....	40
П'ятничук І.Д. КЛАСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ.....	46
Щербак В.М. ТРАНСРЕГІОНАЛЬНА СПІВПРАЦЯ: ПОРЯДОК ДЕННИЙ ТА ПРЕДМЕТИ ВІДАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	53

ПУБЛІЧНА СЛУЖБА

Андреев В.М. ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО СЛУЖБОВЦЯ ЯК СУБ'ЄКТА ПУБЛІЧНО-СЛУЖБОВИХ ВІДНОСИН В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ.....	58
--	----

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Акімов А.В. МІЛІТАРИЗАЦІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	63
Дідич О.Р., Наумко М.М. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	69
Іваницька О.М., Якименко К.В. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ДІЇ ЗАГРОЗ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ.....	78

Крупа О.В. ДУАЛІСТИЧНИЙ ХАРАКТЕР БЕЗПЕКИ ЯК БАЗИС ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТОДИК Ї ОЦІНКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	84
Мартянова Р.А. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПРОТИДІЇ НЕЛЕГАЛЬНІЙ МІГРАЦІЇ.....	90
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	98

CONTENTS

MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION

Budzyn V.R., Bobak A.I.

IMPLEMENTATION OF STATE POLICY IN THE FIELD OF YOUTH SOCIAL HEALTH
IN THE CONTEXT OF MODERN CHALLENGES AND THREATS TO THE NATIONAL SECURITY
OF UKRAINE.....1

Hanushchyn S.N.

THE PERSPECTIVE OF PUBLIC ADMINISTRATION ON THE PROTECTION OF PUBLIC VALUES
WITHIN THE LIMITS OF THE NATIONAL SECURITY STRATEGY.....7

Hornyk V.H., Yevmieshkina O.L., Simak S.V.

FORMATION OF ANTI-CORRUPTION CULTURE
OF UKRAINIAN SOCIETY.....13

Dzvinchuk D.I., Lopushynskyi I.P., Orliv M.S., Petrenko V.P.

“LIDER” LABORATORY: SYNTHESIS OF SCIENCE, DESIGN THINKING AND INNOVATION
IN PUBLIC ADMINISTRATION.....19

Marusenko A.V.

FEATURES OF THE FORMATION OF PUBLIC-POWER RELATIONS
IN THE CONDITIONS OF URBANIZATION.....26

Orel Yu.L., Kulinich O.V.

THE EFFECT OF BUSINESS DEREGULATION ON THE POST-WAR RECOVERY
OF THE ECONOMY OF UKRAINE: THE PUBLIC AND ADMINISTRATIVE ASPECT.....32

Petryk O.L.

COMPONENT OF STATE ADMINISTRATION IN THE INTERACTION
OF KEY STAKEHOLDERS IN THE DEVELOPMENT OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP
AS DETERMINANT FOR REINTEGRATION OF MILITARY PERSONNEL, VETERANS
OF THE ATO/JFO AND MEMBERS OF THEIR FAMILY.....40

Piatnychuk I.D.

CLASSIFICATION OF MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION OF HIGHER EDUCATION.....46

Shcherbak V.M.

TRANS-REGIONAL COOPERATION: THE AGENDA AND SUBJECTS
OF RESPONSIBILITY IN MODERN CONDITIONS.....53

PUBLIC SERVICE

Andreev V.M.

INSTITUTIONALIZATION OF THE PUBLIC SERVANT AS THE SUBJECT
OF PUBLIC-SERVICE RELATIONS IN THE PROCESS OF EXERCISE OF PUBLIC POWER.....58

PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF STATE SECURITY AND THE PROTECTION OF PUBLIC ORDER

Akimov A.V.

MILITARIZATION OF PUBLIC AUTHORITIES OF UKRAINE IN THE NATIONAL SECURITY
SYSTEM.....63

Didych O.R., Naumko M.M.

THE CONCEPT AND ESSENCE OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE SPHERE
OF NATIONAL SECURITY OF UKRAINE.....69

Ivanytska O.M., Yakymenko K.V.

INSTITUTIONAL ASPECTS OF REFORMING THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM
IN UKRAINE IN THE FACE OF THREATS TO NATIONAL SECURITY.....78

Krupa O.V.	
THE DUALISTIC CHARACTER OF SECURITY AS THE BASIS FOR JUSTIFICATION ITS ASSESSMENT METHODS AND ENSUREMENT.....	84
Martianova R.A.	
ORGANIZATIONAL AND LEGAL MECHANISM OF COMBATING ILLEGAL MIGRATION.....	90
INFORMATION ABOUT THE AUTHORS.....	98

Андреев В.М.

Профспілка працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО СЛУЖБОВЦЯ ЯК СУБ'ЄКТА ПУБЛІЧНО-СЛУЖБОВИХ ВІДНОСИН В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Автором досліджено сутність та важливість інституціонального впливу на роль публічних службовців у сучасному державному управлінні. Зазначено, що інституціоналізація формує не тільки принципи взаємодії в адміністративному оточенні, але також впливає на ключові аспекти ефективності, легітимності та стабільності державного управління. Розуміння важливості інституціоналізації та реалізації публічної влади в сучасному суспільстві вимагає вивчення різноманітних теорій, які розкривають ключові аспекти цих понять. В статті подана таблиця, що містить короткий аналіз основних теорій, пов'язаних із зазначеними поняттями, та їхнє застосування в публічній владі. Отже, розгляд ролі інституцій у формуванні публічного службовця дозволяє визначити ключові аспекти, які сприяють його компетентності, незалежності та ефективності в процесі виконання обов'язків на користь громадян та суспільства. Таким чином, аналіз впливу інституціональних змін на публічного службовця важливий для розуміння та адаптації до нових вимог та умов в роботі владних структур. Це сприяє вдосконаленню системи управління та забезпечує високий рівень професіоналізму у сфері публічної служби. Проведено, що дослідження вказує на важливість цього процесу для успішного функціонування публічної влади та необхідність розуміння можливих викликів і перспектив для досягнення оптимальних результатів у служінні суспільству. Визначено, що інституціоналізація публічного службовця забезпечує стабільність, професіоналізм та захист від зовнішніх впливів, стаючи фундаментальною складовою успішної публічної влади. Досліджено, актуальність питання інституціоналізації публічного службовця у світлі сучасних викликів, таких як зростання очікувань громадян, політичні зміни та технологічний прогрес. Здійснення аналізу цієї теми є важливим кроком у забезпеченні ефективної та легітимної роботи державного апарату в сучасному адміністративному середовищі.

Ключові слова: Інституціоналізація, публічний службовець, публічно-службові відносини, публічна влада, правові рамки, професійна етика, стандарти поведінки.

Постановка проблеми. Проблематика інституціоналізації публічного службовця в публічно-службових відносинах та в процесі реалізації публічної влади виникає на фоні актуальних викликів та перетворень у сфері державного управління. Значущість цієї теми виявляється у необхідності забезпечення ефективності та стабільності державного апарату, враховуючи зростаючі очікування громадян, динаміку політичних процесів і швидкі технологічні зміни. Вирішення цієї проблеми є критичним для встановлення високого рівня професіоналізму та довіри до публічної служби, що визначає успішну реалізацію публічної влади в інтересах громадянства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти проблеми ролі інституціоналізації

публічного службовця як суб'єкта публічно-службових відносин в процесі реалізації публічної влади досліджували такі науковці, як: О. Акімов, М. Карпа, С. Селіванов, О. Дегтяр, Є. Іванов, Н. Липовська, В. Малиновський, Л. Мосора, Ю. Пайда, С. Серьогін, Н. Липовська, Є. Бородін та інші.

Мета статті полягає у вивченні ролі інституціоналізації публічного службовця в публічно-службових відносинах та її впливу на реалізацію публічної влади.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасне суспільство неможливо уявити без ефективної публічної служби, яка відіграє важливу роль у забезпеченні розвитку та добробуту країни. Однак успішність цієї системи значною мірою

залежить від інституціоналізації публічного службовця, яка визначає його роль, повноваження та відповідальність в публічно-службових відносинах та реалізації публічної влади.

Висловлено, що думку вченого Л. Мосора [7, с. 41], який стверджує, що інституціоналізація публічного службовця є критичним елементом для забезпечення стабільності та неперервності у функціонуванні системи публічної служби. Встановлення основних стандартів та процедур гарантує унікальність управлінських змін, забезпечуючи безперервне надання важливих послуг громадянам.

Підвищення професійного рівня та компетентності публічних службовців регулюється Законом України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-IX [9], який визначає загальні принципи та стандарти державної служби, включаючи вимоги до кваліфікації та професійної підготовки службовців.

Доречно розглянути думку вченого О. Акімова [1], що інституціалізована система дарує публічним службовцям недоторканість від небажаних політичних впливів. Це стає гарантією того, що вони можуть виконувати свої обов'язки незалежно від коливань у політичному курсі, зберігаючи об'єктивність та пріоритети державних інтересів. Збереження довіри громадян до публічної служби – ще одна вагома перевага інституціоналізації. Прозорі та справедливі процедури відбору та призначення забезпечують, що громадяни сприймають публічну службу як надійний інструмент для задоволення своїх потреб.

Слід додати, що високий рівень професіоналізму та додержання етичних стандартів серед публічних службовців, який визначається процесами інституціоналізації, визнається ключовим фактором для забезпечення ефективності та легі-

тимності державної влади. Це допомагає створити об'єктивне та довірене оточення, в якому приймаються важливі рішення для країни та її громадян.

Розуміння важливості інституціоналізації та реалізації публічної влади в сучасному суспільстві вимагає вивчення різноманітних теорій, які розкривають ключові аспекти цих понять. Нижче подана таблиця, що містить короткий аналіз основних теорій, пов'язаних із зазначеними поняттями, та їхнє застосування в публічній владі.

Необхідно звернути увагу, що на думку вченого Є. Іванова, що інституціоналізація публічного службовця визначається системою формалізованих структур, норм, традицій та цінностей, які визначають його функції та поведінку в органах влади. Розглядаючи роль інституцій у формуванні публічного службовця, важливо звернутися до кількох ключових аспектів:

– *норми та стандарти*: встановлює стандарти професійної поведінки та норми етики для публічних службовців. Це включає в себе вимоги до чесності, прозорості та відданості служінню громаді;

– *процедури набору та оцінки*: визначають процедури набору, навчання та оцінки публічних службовців. Вони спрямовані на забезпечення відбору кваліфікованих кандидатів та постійного професійного розвитку;

– *захист від політичних тисків*: повинна гарантувати незалежність публічних службовців від політичних тисків. Це дозволяє їм виконувати свої обов'язки на основі професіоналізму та об'єктивності;

– *система навчання та розвитку*: передбачає систему постійного навчання та розвитку, яка дозволяє публічним службовцям удосконалювати свої навички та адаптуватися до змін у суспільстві;

Таблиця 1

Теоретичний аналіз інституціоналізації та реалізації публічної влади

Теорія	Основна ідея	Застосування в контексті публічної влади
Інституціоналізм	формалізація та стабілізація соціальних відносин через інституції	визначення структур та правил управління, вплив на регулювання влади
Новий інституціоналізм	раціональний вибір та транзакційні витрати у формуванні інституцій	вивчення впливу інституцій на поведінку та формулювання політик
Влада та ресурси	аналіз влади як розподілу ресурсів у суспільстві	визначення доступу до ресурсів, вплив на прийняття рішень
Публічне управління	раціональне та ефективне управління ресурсами для досягнення цілей	оптимізація процесів, забезпечення управлінської ефективності
Легітимність та легітимізація	отримання легітимності та підтримки владою від громадян	формування легітимності через встановлення правил та процедур

Таблиця модифікована автором [10]

– відповідальність та визначеність ролей: визначають систему відповідальності та чітко визначають ролі публічних службовців, забезпечуючи їхню ефективність та відповідність вимогам [3].

Отже, розгляд ролі інституцій у формуванні публічного службовця дозволяє визначити ключові аспекти, які сприяють його компетентності, незалежності та ефективності в процесі виконання обов'язків на користь громадян та суспільства.

На думку М. Карпа [4], що інституціоналізація публічного службовця визначається рядом фундаментальних змін у системі, які впливають на його характер, дії та взаємодію з іншими суб'єктами публічно-службових відносин. Варто розглянути ключові аспекти впливу інституціональних змін на публічного службовця.

Отже, аналіз впливу інституціональних змін на публічного службовця важливий для розуміння та адаптації до нових вимог та умов в роботі владних структур. Це сприяє вдосконаленню системи управління та забезпечує високий рівень професіоналізму у сфері публічної служби.

Доцільно зазначити, що на думку В. Малиновського [6], що взаємодія публічного службовця з іншими учасниками публічно-службових відносин визначається складними міжособистіс-

ними та організаційними взаємодіями. Публічний службовець взаємодіє з громадськістю та споживачами послуг, спрямовуючи свою роботу на задоволення громадських потреб. Це включає прослуховування скарг, надання інформації та активну участь у громадських обговореннях. Внутрішня взаємодія в організації визначається співпрацею з іншими службовцями та колегами. Обмін інформацією, спільна робота та вирішення проблем сприяють досягненню організаційних цілей.

Крім того, у глобалізованому світі публічний службовець може взаємодіяти з представниками інших країн та міжнародними організаціями. Це важливо для обміну досвідом, спільного вирішення глобальних проблем та зміцнення міжнародних відносин. Вплив публічного службовця часто розповсюджується на сектор бізнесу та громадськість. Діалог з цими суб'єктами важливий для забезпечення балансу інтересів та розвитку партнерських відносин [2].

Таким чином, взаємодія публічного службовця з різними учасниками є критично важливою для побудови довіри, вирішення конфліктів та ефективного функціонування публічної служби. Це вимагає високого рівня комунікації, лідерства та гнучкості у взаємодії з різноманітними стейкхолдерами.

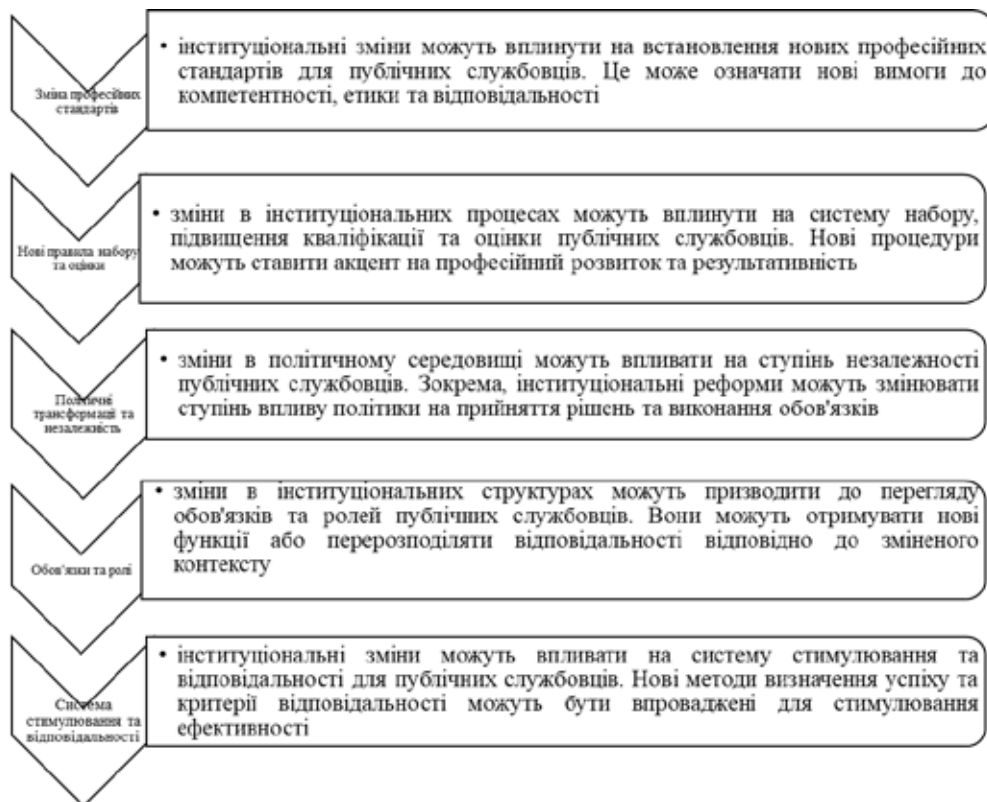

Рис. 1. Інституціональні зміни у публічній службі, складено та узагальнено на основі аналізу джерела [4]

Варто зазначити, що інституціоналізація публічного службовця має значний вплив на функціонування та сприйняття публічної влади. Розглянемо, як цей процес впливає на ефективність та легітимність влади більш детально:

– *ефективність у прийнятті та реалізації рішень*: визначає стандарти та процедури, які публічні службовці повинні дотримуватися у своїй роботі. Це сприяє ефективнішому прийняттю та реалізації рішень, забезпечуючи стабільність та послідовність у виконанні обов'язків;

– *легітимність через професійність та етику*: встановлює високі стандарти професійної поведінки та етики для публічних службовців. Це сприяє зміцненню легітимності публічної влади, оскільки громадяни мають довіру до високого рівня професіоналізму та чесності у владних структурах;

– *захист від політичних тисків*: допомагає у створенні незалежних механізмів управління та контролю, що захищають публічних службовців від небажаних політичних тисків. Це забезпечує вільне виконання їх обов'язків незалежно від змін у політичній сфері;

– *підвищення довіри громадян*: створює прозорі та справедливі процедури відбору та призначення публічних службовців. Це підвищує довіру громадян до публічної служби як надійного інструменту задоволення їхніх потреб;

– *забезпечення стабільності та неперервності*: гарантує постійність у функціонуванні системи публічної служби, уникаючи раптових змін та забезпечуючи безперервність у наданні ключових послуг громадянам. Це забезпечує стійкість та неперервність у роботі публічної влади [11].

Інституціоналізація публічного службовця виступає як гарантія ефективності та легітимності публічної влади, формуючи основу для стійкого та довірчого взаємодії із громадськістю.

На думку Н. Липовської, яка вважає, що вплив інституціоналізації на публічну владу відкриває широкий аспектів, які визначають розвиток та ефективність адміністративних структур. Варто розглянути більш детально:

– *створення ефективних механізмів управління*: формує структури та процедури, які сприяють створенню ефективних механізмів управління. Це дозволяє публічній владі більш ефективно вирішувати завдання та реагувати на потреби суспільства;

– *забезпечення легітимності та довіри громадян*: впливає на легітимність публічної влади, оскільки вона визначає правила та стандарти, за якими працюють публічні службовці. Це сприяє збереженню довіри громадян та підвищує авторитет владних структур;

– *незалежність від політичних впливів*: процес інституціоналізації встановлює механізми, які захищають публічних службовців від небажаних політичних тисків. Це дозволяє уникати втручання у прийняття об'єктивних рішень та забезпечує незалежність при виконанні обов'язків;

– *підвищення прозорості та відкритості*: сприяє створенню прозорих механізмів управління, що підвищує відкритість публічної влади. Громадяни мають можливість більш ефективно контролювати та оцінювати діяльність владних структур [5].

Аналіз впливу інституціоналізації на публічну владу розкриває ключові аспекти, що формують ефективність та легітимність адміністративних процесів у сучасному суспільстві.

Отже, інституціоналізація публічного службовця виявляється ключовим елементом для забезпечення стабільності, професіоналізму та легітимності в сфері публічної влади. Цей процес не лише формує ефективні механізми управління, але й гарантує незалежність службовців від політичних впливів. Збереження довіри громадян, підвищення рівня професіоналізму та врахування можливих викликів роблять інституціоналізацію необхідною для сучасної публічної влади, забезпечуючи її ефективність та адаптацію до змін.

Висновки. У підсумку можна визначити, що інституціоналізація публічного службовця грає важливу роль у формуванні структур та процедур публічної влади. Ця динаміка не тільки формує засади взаємодії в адміністративному полі, але і має важливий вплив на основні характеристики ефективності, легітимності та стійкості управління державним апаратом. Забезпечуючи стабільність, професіоналізм та захист від зовнішніх впливів, інституціоналізація стає фундаментальною складовою успішної публічної влади. При цьому, важливо розуміти можливі виклики та враховувати перспективи розвитку для досягнення оптимальних результатів у служінні суспільству.

Список літератури:

1. Акімов О. О. Функціонально-компетенційна складова державно-управлінської діяльності: зміст та джерела наповнення. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 1, 2020 р. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1574>
2. Дегтяр О. А. Державна служба: конспект лекцій для студентів бакалавріату всіх форм навчання. *Публічне управління та адміністрування* / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. С. 128.
3. Іванов Є. В. Історія зародження та розвитку державної служби Україні в контексті викликів сьогодення. *Теорія та історія публічного управління*. 2021. № 2. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/2_2021/4.pf
4. Карпа М. І. Аналіз процесів формування та реалізації компетенцій органів публічної влади та їх посадових осіб за суб'єктивними оцінками експертів. *Ефективність державного управління*. № 58. 2019. URL: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.58.2019.168709>
5. Липовська Н. А. Публічно-службові відносини в системі демократичного врядування. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. № 1.
6. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні : підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018 р. С. 312 URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/199400191.pdf>
7. Мосора Л. С. Публічна служба: методичні вказівки до вивчення дисципліни. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2020. С. 41
8. Пайда Ю. Ю. Сутність та специфіка співвідношення органів публічної адміністрації з іншими галузями права. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. № 1, 2021 р. URL: https://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/1_2021/14.pdf
9. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
10. Селіванов С. В. Інноваційні вектори розвитку професіоналізації публічних службовців в процесі службової діяльності. *Право та державне управління*. № 4. 2022. URL: http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2022/28.pdf
11. Серьогін С. М., Липовська Н. А., Бородін Є. І. Публічна служба. Дніпро. ГРАНІ, 2019 р. С. 384. URL: https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/162886/2019_9_Publiczna_sluzhba_2_2019.pdf?sequence=1
12. Серих О. В. Професійна етика державних службовців: поняття, особливості. *Нове українське право*. № 4, 2021р. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/87/78>

Andreev V.M. INSTITUTIONALIZATION OF THE PUBLIC SERVANT AS THE SUBJECT OF PUBLIC-SERVICE RELATIONS IN THE PROCESS OF EXERCISE OF PUBLIC POWER

The author investigated the essence and importance of institutional influence on the role of public servants in modern state administration. It is noted that institutionalization forms not only the principles of interaction in the administrative environment, but also affects key aspects of efficiency, legitimacy and stability of state administration. Understanding the importance of institutionalization and implementation of public power in modern society requires the study of various theories that reveal the key aspects of these concepts. The article presents a table containing a brief analysis of the main theories associated with these concepts and their application in public authority. Consequently, consideration of the role of institutions in the formation of a public servant allows us to identify key aspects that contribute to his competence, independence and effectiveness in the process of performing duties in the interests of citizens and society. Thus, analyzing the impact of institutional changes on a public servant is important for understanding and adapting to new requirements and conditions in the work of government structures. This contributes to the improvement of the management system and ensures a high level of professionalism in the field of public service. It was concluded that the research indicates the importance of this process for the successful functioning of public authorities and the need to understand possible challenges and prospects for achieving optimal results in serving society. It was determined that the institutionalization of a public servant ensures stability, professionalism and protection from external influences, becoming a fundamental component of successful public authority. The relevance of the issue of institutionalization of a public servant in the light of modern challenges, such as the growth of citizens' expectations, political changes and technological progress, has been investigated. Carrying out the analysis of this topic is an important step in ensuring the effective and legitimate work of the state apparatus in the modern administrative environment.

Key words: Institutionalization, public servant, public service relations, public power, legal framework, professional ethics, standards of conduct.

Відомості про авторів

Акімов А.В. – доктор філософії за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування, викладач кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Запорізького національного університету

Андрєв В.М. – кандидат наук з державного управління, Голова Профспілки працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України

Бобак А.І. – кандидат медичних наук, директор Комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги Самбірської міської ради»

Будзин В.Р. – кандидат наук з фізичної культури і спорту, доцент, завідувач кафедри фізкультурно-спортивної реабілітації та спортивної медицини Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського

Ганущин С.Н. – кандидат наук з державного управління, доцент кафедри соціально-поведінкових, гуманітарних наук та економічної безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ

Горник В.Г. – доктор наук з державного управління, професор, директор навчально-наукового інституту управління, економіки та природокористування, професор кафедри публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського

Дзвінчук Д.І. – доктор філософських наук, професор, директор Інституту гуманітарної підготовки і державного управління Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Дідич О.Р. – аспірант кафедри публічного управління та публічної служби Національного університету «Львівська політехніка»

Євмешкіна О.Л. – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського

Іваницька О.М. – доктор наук з державного управління, професор кафедри теорії та практики управління Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Крупа О.В. – кандидат економічних наук, докторант кафедри міжнародних економічних відносин Хмельницького національного університету

Кулініч О.В. – кандидат наук з державного управління, доцент кафедри соціальної та гуманітарної політики Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Лопушинський І.П. – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного управління і адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Мартянова Р.А. – юрист з міграційного права

Марусенко А.В. – аспірантка кафедри регіональної політики Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Наумко М.М. – аспірант кафедри публічного управління та публічної служби Національного університету «Львівська політехніка»

Орел Ю.Л. – кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління персоналом та підприємництва Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Орлів М.С. – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри євроінтеграційної політики Київського національного університету імені Тараса Шевченка

П'ятничук І.Д. – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Петренко В.П. – доктор економічних наук, професор кафедри публічного управління і адміністрування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Петрик О.Л. – кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри кримінального права та правосуддя Національного університету «Чернігівська політехніка»

Сімак С.В. – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та економіки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського

Щербак В.М. – кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Якименко К.В. – здобувачка ступеня магістра за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування ОПП «Публічне адміністрування та електронне урядування» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

НОТАТКИ

Науковий журнал

**ВЧЕНІ ЗАПИСКИ
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Серія: Публічне управління та адміністрування

Том 34 (73) № 6 2023

Коректура • *Н. Славогородська*

Комп'ютерна верстка • *А. Марєєва*

Адреса редакції:

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

м. Київ, вул. Джона Маккейна, 33

Електронна пошта: editor@pubadm.vernadskyjournals.in.ua

Сторінка журналу: www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua

Формат 60×84/8. Гарнітура Times New Roman.

Папір офсетний. Цифровий друк. Обл.-вид. арк. 10,76. Ум.-друк. арк. 12,32. Зам. № 0124/082

Підписано до друку 28.12.2023. Наклад 150 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»

65101, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1

Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08

E-mail: mailbox@helvetica.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 7623 від 22.06.2022 р.